

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 3279/09 - ג'

בפני: כבוד הרשמת גאולה לוי

העותרים: 1. _____ דעאגנה
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיב: נציב שירות בתי הסוהר

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

1. לפניי בקשה לחיוב המשיב בהוצאות העותרים. הבקשה הוגשה במסגרת עתירה לאפשר לעותר 1 (להלן – העותר) לבקר אצל אביו הכלוא בישראל וכן ליתן מענה לפניות בנוגע להסרת מניעה לבקר בכלא מאסירים לשעבר, תוך שבועיים מיום הפנייה. על פי הנטען בעתירה העותר הוא אסיר לשעבר ואילו אביו מרצה מאסר עולם בכלא גלבוע. העותר ביקר אצלו לאחרונה בספטמבר 2008. פניותיו לביקור נוסף נענו בשלילה בנימוק כי הינו אסיר לשעבר. לטענת העותר נעשתה פניה בשמו של העותר לרשויות בית הסוהר ביום 28.12.2008. ביום 5.2.2009 נתקבלה תשובה מקצין האסירים של כלא גלבוע לפיה "הבקשה הומלצה בחיוב" והועברה לגורם המחליט לקבלת החלטה סופית. באין מענה סופי שבו ופנו העותרים בבקשה להסדיר את הביקור אך פנייתם לא נענתה ומכאן העתירה (מיום 19.4.2009).

2. בתגובה מקדמית לעתירה טען המשיב כי דין העתירה להידחות, שכן משירות בתי הסוהר נמסר כי כניסתו של העותר לכלא גלבוע אושרה ביום 19.4.2009, ובכך

ניתן לעותר הסעד המבוקש. המשיב ציין כי דין העתירה הוא לדחייה גם מהטעם שהאסיר שאצלו התבקש הביקור לא צורף לעתירה ואף קיים בעניין זה סעד חלופי בדמות הגשת עתירת לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971.

3. בעקבות האמור ביקשו העותרים למחוק את העתירה ולהשית הוצאות על המשיב. לטענתם, העתירה הוגשה נוכח אי מענה ממושך של המשיב, משך כארבעה חודשים, לבקשה להתיר את הביקור. אי המענה מהווה הפרה של הכלל שנקבע בפקודות נציבות שירות בתי הסוהר ובפסיקת בית המשפט, למתן מענה לפניות מסוג זה תוך 14 ימים. בבקשתם עומדים העותרים על החומרה שבאי מתן מענה לפנות מסוג זה כעילה להחמיר בפסיקת הוצאות. המשיב, מנגד, סבור כי אין מקום לפסיקת הוצאות. עמדה זו מבוססת על כך שכניסתו של העותר לביקור אושרה כבר ביום הגשת העתירה וללא קשר להגשתה. המשיב סבור כי אין לפסוק הוצאות גם מהטעם שהאסיר לא צורף לעתירה ומהטעם שבעניין זה קיים סעד חלופי בדמות עתירת אסיר, כפי שצויין בתגובה המקדמית.

4. לאחר שעינתי בעמדות הצדדים ובחומר המצוי בתיק ובשים לב לאמות המידה שנקבעו בבג"צ 842/93 אל נסאטרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. העותרים קבלו בעתירה על עיכוב ממושך במתן מענה לבקשת העותר לבקר את אביו בכלא. הם ניסו לקבל סעד מן המשיב טרם הפנייה לבית המשפט. הם פנו בכתב לגורמים המינהליים מספר פעמים טרם הגשת העתירה, אך לא קיבלו מענה סופי. יוער כי בתגובת המשיב אין הסבר לכך שלא ניתנה תשובה משך מספר חודשים. חסר זה בולט על רקע העמדה שהוצגה בבג"ץ 5154/06. בנסיבות העניין, ניתן לקבוע כי הגשת העתירה הייתה מוצדקת, נוכח הזמן הממושך שחלף ללא מענה ובהתחשב בהיבט האנושי של ביקורי קרובים אצל אסירים. אכן, לא הגשת העתירה היא שהובילה לקבלת הסעד. אך כאשר התנהלות המשיב היא שהובילה לצורך בהגשת העתירה, מרכז הכובד מצוי בשאלה האם מנקודת מבטו של עותר סביר, הגשת העתירה הייתה נחוצה והכרחית, ולא בשאלת הקשר הסיבתי בין הגשת העתירה לבין הסעד שהתקבל. עצם העובדה שפניות העותרים לא נענו הצדיק בראייה אובייקטיבית הגשת העתירה במועד בו הוגשה.

5. אשר לטענת המשיב כי לפני העותרים עמד סעד חלופי בדמות עתירת אסיר, יש לזכור כי הדיון בעתירה הסתיים ללא כל קביעה שיפוטית בעניין זה. טענה דומה שהעלה המשיב בעתירה אחרת (בג"ץ 4127/09) נדחתה על יסוד הקביעה כי במוקד

העתירה עומדת תקנה 30(א) לתקנות בתי הסוהר, תשל"ח-1978, וזו אינה חלה על האסיר אצלו מתבקש הביקור אלא על האסיר לשעבר המבקש לבקר אסיר בבית הסוהר (החלטת כב' השופטת ע' ארבל מיום 25.6.2009). מאחר שגם במוקד עתירה זו עומד האסיר לשעבר, איני סבורה כי הטענה בדבר קיומו של סעד חלופי שוללת את צדקת העתירה ואת פסיקת ההוצאות.

6. מכאן לשיעור ההוצאות. מדובר בעתירה שאינה מורכבת, שנסתיימה במהירות בלא צורך בכתבי בי דין נוספים ובקיום דיון. בקביעת שיעור ההוצאות יש להביא בחשבון גם את העובדה שההחלטה התקבלה ללא קשר להגשת העתירה. לאור כלל נסיבות העניין, ישלם המשיב לעותרים שכר טרחת עורך דין בסך 2,500 ₪. סכום זה נקבע גם באין ראיות מטעם העותרים לעניין זה. הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום ההחלטה ועד התשלום בפועל.

ניתנה היום, כ"ד חשוון תש"ע (11.11.2009).

גאולה לוי

ר ש מ ת